

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 4. VI 1982.

Office du commerce de la Tunisie et Sté Tunisienne
d'assurances et de réassurances v. Sté Fiadora
Compania Naviera et Sté Marseille-Fret

UVRŠTENJE ARBITRAŽNE KLAUZULE IZ UGOVORA

U SADRŽAJ TERETNICE

Trećeg ovlaštenog imatelja teretnice, koja je izdana na osnovi brodarskog ugovora na vrijeme, ne obvezuje arbitražna klauzula predviđena u brodarskom ugovoru i uvrštena putem inkorporirajuće klauzule u sadržaj teretnice jer takva klauzula nije izričito re-producirana u tekstu teretnice i treći ovlašteni imatelj teretnice nije na nju izričito pristao.

Brodovlasnik Sté Fiadora Compania Naviera (skraćeno Sté Fiadora) sklopio je brodarski ugovor na vrijeme dana 3. studenog 1978. za svoj brod "Aspilos" sa Sté Marseille-Fret, a Sté Marseille-Fret je dana 6. listopada 1978. sklopilo brodarski ugovor na putovanje s Compagnie générale d'affrètement za prijevoz šećera koji je l'Office du Commerce de la Tunisie (skraćeno OCT) kupilo od Compagnie commerciale Sucres et denrées. Teret je ukrcan na brod "Aspilos" 22. studenog 1978. u luci Rouen, kada je zapovjednik broda izdao potpisanu teretnicu, koja je po nalogu Compagnie commerciale Sucres et denrées indosirana na l'Office du commerce de la Tunisie. Za vrijeme putovanja tereta od Rouena do Bizerte brod je doživio havariju te je morao skrenuti u luku Brest radi popravaka. Nakon postupka likvidacije zajedničke havarije, l'OCT i la Société tunisienne d'assurances et de réassurances (skraćeno STAR), tužitelji su pozvali Sté Marseille-Fret i Sté Fiadora - tuženike da im plate iznos štete koji odgovara udjelu tereta u obračunu zajedničke havarije. Tuženici su pred sucom u Brestu istakli prigovor nenadležnosti suda u korist arbitraže u Londonu pozivajući

se na arbitražnu klauzulu predviđenu u brodarskom ugovoru na putovanje i uvrštenu posredstvom inkorporirajuće klauzule u sadržaj teretnice izdane na osnovi brodarskog ugovora. Prvostepeni je sud prihvatio prigovor tuženika i proglasio se nenadležnim za sudenje u konkretnom sporu.

Povodom žalbe tužitelja Apelacioni sud u Rouenu je potvrdio prvostepenu presudu sa sljedećim obrazloženjem. Sud je utvrdio da tužitelju l'OCT uz teretnicu nije predan i brodarski ugovor na vrijeme i da se stoga ne može sa sigurnošću zaključivati da li je tužitelju prilikom preuzimanja teretnice bio poznat sadržaj tog ugovora. Međutim, drugostepeni francuski sud je također utvrdio da je iz sadržaja inkorporirajuće klauzule u teretnici vidljivo da se teretnica izričito poziva na taj ugovor u pogledu iznosa vozarine kao i u pogledu svih drugih uvjeta i uglavaka predviđenih u brodarskom ugovoru, a da se i ugovor o kupoprodaji tereta poziva na brodarski ugovor. Stoga je Apelacioni sud u Rouenu ocijenio da je tužitelj l'OCT, premda mu uz teretnicu nije predan i brodarski ugovor na vrijeme, morao znati za sadržaj tog ugovora na koji se izričito poziva i u teretnici i u kupoprodajnom ugovoru, te da ga odredbe tog ugovora stoga vežu, što drugim riječima znači i klauzula o nadležnosti Arbitraže u Londonu.

Kasacioni sud je, povodom priziva tužitelja, ukinuo drugostepenu odluku francuskog Apelacionog suda u Rouenu s vrlo kratkim ali načelnim obrazloženje. Imatelja teretnice ne veže nijedna klauzula iz brodarskog ugovora koja nije reproducirana u teretnici i koju on nije izričito prihvatio.

(DMF.1986, str. 106)

Bilješka:

Ova odluka francuskog Kasacionog suda ima načelno značenje u pitanju uvjeta za valjano inkorporiranje arbitražne klauzule predviđene u brodarskom ugovoru u sadržaj teretnice. O tom pitanju upućujemo na opširniji članak u ovom broju UPPPK. U popratnoj bilješci uz ovu presudu u Le Droit Maritime Francais, Raymond Achard ističe da je odluka Apelacionog suda morala biti ukinuta prvenstveno zbog kontradiktornosti u obrazloženju. Ako sud s jedne strane ocjenjuje

da se ne može pouzdano utvrditi da li je tužitelju bio poznat sadržaj brodarskog ugovora s obzirom da mu nije bio predan uz teretnicu, onda ne može zaključivati o nužnosti takvog znanja tužitelja na temelju činjenica što se u teretnici i u kupoprodajnom ugovoru samo poziva na uvjete i uglavke iz tog ugovora.

Ljerka Mintas Hodak,
asistentica - istraživač